

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pieejamie finanšu instrumenti pārejai uz oglekļa mazietilpīgu attīstību veicināšanai

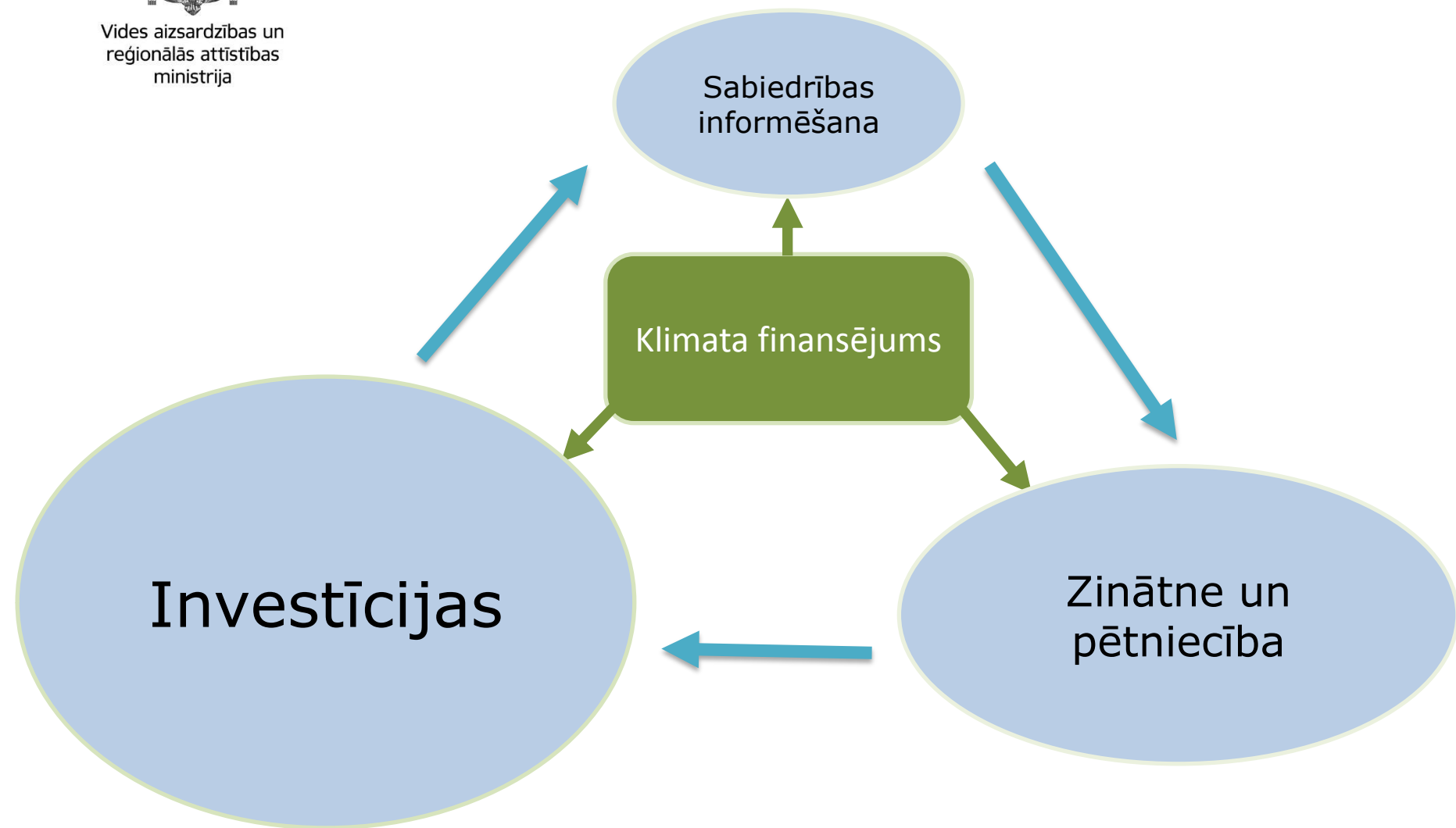
Raimonds Kašs

Klimata pārmaiņu departamenta
Klimata finanšu un tehnoloģiju nodaļas vadītājs

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Klimata finansējuma ieguldījuma virzieni

Izgudro! – Investē! – Informē!

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Klimata politikas instrumentu ietvaros pieejamais finansējums

- Valsts budžets
- Eiropas Savienības finansējums
- Cits finansējums

Dažādo finanšu avotu izmantošanu!

**Finansējums OMA īstenošanai ir pieejams gandrīz
ikvienā finanšu avotā!**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Klimata politikas instrumentu ietvaros pieejamais finansējums – valsts budžets

Finanšu avots	Paskaidrojums
Emisijas kvotu izsolīšanas instruments	Mērķis - veicināt globālo klimata pārmaiņu novēršanu, pielāgošanos klimata pārmaiņu radītajām sekām un sekmēt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu
Latvijas Vides aizsardzības fonda projekti	Piemēram, apakšprogrammas „Vides aizsardzības projekti”, „Multisektoriālie projekti”, „Atbildīgs dzīvesveids”
Valsts pētījumu programma	Valsts pētījumu programmā 2014.-2017.gadam divas programmas ir tieši saistītas ar klimata pārmaiņu samazināšanas jautājumiem. - “Energoefektīvi un oglekļa mazietilpīgi risinājumi drošai, ilgtspējīgai un klimata mainību mazinošai energoapgādei (LATENERGI)” - “Latvijas ekosistēmu vērtība un tās dinamika klimata ietekmē (EVIDEnT)”

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Klimata politikas instrumentu ietvaros pieejamais finansējums – ES finansējums

Finanšu avots	Paskaidrojums
LIFE	Atbalsts inovāciju, izmēģinājumu, demonstrāciju un paraugprakses projektiem gūstot iespējamus ieguvumus videi un klimatam salīdzinājumā ar pašreizējo paraugpraksi. ES Vides apakšprogrammai plānoti 1 347 074 499 EUR un Klimata pasākumu apakšprogrammai 449 167 501 EUR.
Apvārsnis2020	Lielākā ES Pētījumu un inovāciju programma ar kopējo budžetu gandrīz 80 miljardi eiro (2014.-2020.gadam). Apvārsnis2020 sola sekmēt ES izrāvienu, atklājumus un līdera jomu ideju pārveidāšanā no laboratorijas uz tirgu.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Klimata politikas instrumentu ietvaros pieejamais finansējums – ES finansējums

Finanšu avots	Paskaidrojums
NER 300 fonds un Inovāciju fonds	<p>Atbalstīti tika/tiks inovatīvi atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju demonstrējumu projekti.</p> <p>Kopējais Inovāciju fonda apjoms varētu būt 8,85 miljardi <i>euro</i>*. Inovāciju fonda finansējuma līdzekļi būs pieejami visām ES dalībvalstīm.</p>
Modernizācijas fonds	<p>Finansējums būs pieejams pēc 2020.gada, lai finansētu energoefektivitātes uzlabošanas un enerģētikas sektora modernizācijas projektus desmit ES dalībvalstīs, tai skaitā Latvijā.</p> <p>Kopējais Modernizācijas fonda apjoms varētu būt 4,03 miljardi <i>euro</i>* (<i>t.sk.</i> Latvijai aptuveni 58,03 milj. <i>euro</i>).</p>

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Citu politikas instrumentu ietvaros pieejamais finansējums

Finanšu avots	Paskaidrojums
Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta programma "Nacionālā klimata politika"	Mērķis - atbalstīt Latviju visaptverošas nacionālās klimata politikas izstrādē, kas ietver ES ETS neiekļautos sektorus emisijas jautājumos un pārējos sektorus klimata pārmaiņu pielāgošanās jautājumos. Divpusējās sadarbības pasākumi pašvaldībām.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības

Citu politikas instrumentu ietvaros pieejamais finansējums

Finanšu avots	Paskaidrojums
Eiropas Savienības struktūrfondu un investīciju fondu (ESI fondi) līdzekļi 2014.-2020	<p>Atbilstoši Partnerības līgumam ESI fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodam, ir nodrošināts, ka indikatīvais ESI fondu (ESF, ERAF, KF, ELFLA un EJZF) finansējums vairāku klimata pārmaiņu mērķiem kopā sasniedz vairāk kā 20% no kopējā plānotā finansējuma, tādējādi nodrošinot minimālo klimata pārmaiņu mērķiem novirzāmā finansējuma apjomu. Tematiskie mērķi:</p> <ul style="list-style-type: none">- Uzlabot MVK, kā arī lauksaimniecības nozares (attiecībā uz ELFLA) un zvejniecības un akvakultūras nozares (attiecībā uz EJZF) konkurētspēju;- Atbalstīt pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni visās nozarēs;- Veicināt pielāgošanos klimata pārmaiņām, riska novēršanu un pārvaldību;- Saglabāt un aizsargāt vidi un uzlabot resursu izmantošanas efektivitāti;- Veicināt ilgtspējīgu transportu un novērst trūkumus tīkla pamat infrastruktūrā;- Veicināt stabilas un kvalitatīvas darba vietas un atbalstīt darbaspēka mobilitāti;- Veicināt sociālo iekļaušanu, apkarot nabadzību un jebkādu diskrimināciju. <p>Tai skaitā Kohēzijas politikas ietvaros 4.tematiskajā mērķī paredzēts finansējums 286 milj. <i>euro</i> ERAF un 194 milj. <i>euro</i> KF apmērā ieguldījumiem ēku energoefektivitātes uzlabošanai, atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju veicināšanai, kā arī videi draudzīgam transportam.</p>

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības

Citu politikas instrumentu ietvaros pieejamais finansējums

Finanšu avots	Paskaidrojums
<p>Eiropas Savienības strukturālo un investīciju fondu mērķis „Eiropas teritoriālā sadarbība” 2014.-2020.gadam</p>	<p>Eiropas Savienības strukturālo un investīciju fondu mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” 2014.-2020.gadam ietvaros ar <u>Eiropas Reģionālās attīstības fonda</u> atbalstu tiks īstenotas šādas programmas:</p> <ul style="list-style-type: none">• Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programma;• Igaunijas – Latvijas pārrobežu sadarbības programma;• Centrālā Baltijas jūras reģiona pārrobežu sadarbības programma;• INTERREG Baltijas jūras reģiona transnacionālās sadarbības programma;• INTERREG EUROPE programma visai Eiropas Savienības teritorijai;• Pilsētvides attīstības programma URBACT III;• ESPON 2020 programma (Eiropas telpiskās plānošanas un teritoriālās kohēzijas novērojumu tīkls) <p>Ar Eiropas Kaimiņattiecību instrumenta atbalstu tiks īstenotas:</p> <ul style="list-style-type: none">• Latvijas – Lietuvas – Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programma;• Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programma.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Papildu pieejamais finansējums

Iespējas gūt papildus finansējumu:

- «zaļie» sertifikāti;
- «zaļās» obligācijas;
- kredītlīnijas;
- bilaterālie darījumi;
- u.c.

Maini investīciju ieguldīšanas / patēriņa paradumus!

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pieejamais finansējums (piemēri)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Divpusējās sadarbības fonda pasākumi pašvaldībām (1.piemērs)

Grozījumi MK 2013.gada 10.septembra noteikumos Nr.815 “Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta 2009.-2014.gada perioda programmas “Nacionālā klimata politika” īstenošanas kārtība” (Stājās spēkā 09.12.2016.)

Divpusējās sadarbības pasākumi pašvaldībām

- pieredzes, zināšanu, labās prakses piemēru apmaiņa ar donoralstu institūcijām **par klimata pārmaiņu pielāgošanās stratēģiju izstrādi un pasākumu īstenošanu vietējā līmenī**

Sadarbības partneri: EEZ finanšu instrumenta Donoralstu institūcijas
– Islande, Norvēģija, Lihtenšteina

Finansējums: plānots, ka būs pieejams finansējums ~ 27 pasākumiem
– Viena pasākuma izmaksas līdz EUR 10 000 (finansē 100% apmērā)

Īstenošanas termiņš: līdz 2017.gada 30.septembrim

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

SAM 5.1.1. – Novērst **plūdu un krasta erozijas** risku apdraudējumu pilsētu teritorijās (2.piemērs)

Finansējums: 28,94 milj. euro ERAF (līdz 85%), t.sk.

- 1.atlases kārta (Ogre) – 0,79 milj. euro ERAF
- 2.atlases kārta (Liepāja, Ventspils, Jelgava, Rīga, Daugavpils, Ogre) - 25,18 milj. euro ERAF
- 3.atlases kārta (Ādaži) - 2,9 milj. euro ERAF

Plānotais atbalsts:

- Hidrotehnisko būvju pārbūve un atjaunošana
- Jaunu pretplūdu aizsargbūvju būvniecība
- Pasākumi apdraudējuma mazināšanai jūras erozijas riskam pakļautajās teritorijās

Sagaidāmie rezultāti:

- 200 000 iedzīvotāju gūst labumu no pretplūdu pasākumiem
- Samazināts applūstoši piesārņoto vietu un piesārņojumu emitējošo objektu skaits – vismaz par 14

Finansējums saņēmējs: pašvaldības, to iestādes

Aktuālais statuss un laika grafiks:

- Apstiprināti MK 10.02.2015. noteikumi Nr.71 (1.atlases kārta) un MK 09.08.2016. noteikumi Nr.519 (2. un 3.atlases kārta)
- Pabeigta 1.atlases kārtas projekta īstenošana
- **Notiek 2. atlases kārtas projektu iesniegumu atlase (līdz 10.2017.)**
- 3.atlases kārtas projektu iesniegumu atlase notiks līdz 12.2017.

Vides aizsardzības un

Ekonomikas ministrijas organizētie ES fondu atbalsta pasākumi enerģētikas, t.sk. energoefektivitātes jomā (3.piemērs)

	Statuss	ES fondu fin., milj. EUR
Energoefektivitāte un pāreja uz AER apstrādes rūpniecības nozarē	Projektu atlasī nodrošina CFLA. Projektu atlase uzsākta 13.12.2016. Projektu iesniegšanas termiņš: līdz 12.05.2017.	32,5
Energoefektivitātes paaugstināšana dzīvojamās ēkās	Nepārtrauktu atbalsta pieteikumu pieņemšanu nodrošina Altum. 14.09.2016. uzsāka atbalsta pieteikumu pieņemšanu.	141,4
Energoefektivitātes paaugstināšana valsts ēkās (1.atlases kārtā)	Projektu atlase (ierobežota) uzsākta 16.09.2016. Projektu iesniegšanas termiņš: līdz 31.12.2018.	70,2
Energoefektivitāte un AER izmantošana centralizētajā siltumapgādē	Kritēriji tika apstiprināti 15.11.2016. MK noteikumus plānots apstiprināt 2017.gada janvārī. Atlasī plānots uzsākt 2017.gada februārī.	53

Informācija pieejama:

Ekonomikas ministrijas tīmekļa vietnē: <https://em.gov.lv/> (Ekonomikas ministrija → ES fondi → Atbalsta pasākumi 2014-2020 → Enerģētika un energoefektivitāte.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Emisijas kvotu izsolišanas instrumenti (4.piemērs)

- EKII ir Latvijas Republikas valsts budžeta programma.
- EKII darbību uzsāka 2016.gadā un turpināsies vismaz līdz 2020.gadam
- Apstiprināti 2 EKII finansēto projektu **konkursu nolikumi**, uzsākta šo konkursu ieviešana
 - “Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana valsts nozīmes aizsargājamās arhitektūras pieminekļos”
 - Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana – zema enerģijas patēriņa ēkas”

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

EKII plānotie darbības virzieni

Investīciju projekti

Tehnoloģiju un procesu
attīstīšanas projekti

Iniciatīvu projekti

Administratīvie izdevumi, t.sk.
Sabiedrības informēšanas un
izglītošanas pasākumi

Izvēloties organizējamus projektu konkursus un finansējamus pasākumus, ņem vērā šādus galvenos principus:

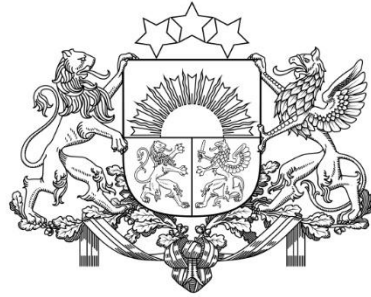
- ievēro likuma “Par piesārņojumu” 32.² panta 4.⁴ daļā minētos nosacījumus;
- ņem vērā līdzšinējo pieredzi citos finanšu instrumentos, sevišķi Klimata pārmaiņu finanšu instrumentā;
- prioritāri finansējumu piešķir tādu projektu konkursu finansēšanai, kas :
 - 1) nav tiesīgi saņemt atbalstu citu instrumentu ietvaros;
 - 2) bez EKII finansiāla atbalsta nav komerciāli izdevīgi un nespēj piesaistīt kredītresursus;
 - 3) ir ar iespējami augstu SEG emisiju samazināšanas potenciālu un iespējami zemām SEG emisiju samazināšanas izmaksām;
 - 4) primāri rada SEG emisiju samazināšanu ne-ETS darbībās, t.sk. ņem vērā atjaunojamo energoresursu īpatsvaru enerģijas ražošanā;
 - 5) Latvijā ir inovatīvi un ar potenciāli plašu izmantojumu;
 - 6) nav primāri vērsti uz kādu jau noteiktu, obligātu standartu sasniegšanu vai prasību izpildi;
 - 7) veicina patēriņa un dzīvesveida paradumu maiņu un gūto zināšanu, prasmju un pozitīvo rezultātu tālāk nodošanu (multiplicēšanu).

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Secinājumi

- Finansējums OMA īstenošanai ir pieejams gandrīz ikvienā finanšu avotā.
- Jāizmanto pēc iespējas plašāks finanšu avotu loks.
- Nedrīkst baidīties konkurēt ar projekta iesniegumu Baltijas/Eiropas līmenī.
- Starptautiskā sadarbība sniedz priekšrocības jaunu finanšu avotu piesaistīšanā.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies par uzmanību!
Jautājumi?

Raimonds Kašs

Klimata pārmaiņu departamenta
Klimata finanšu un tehnoloģiju nodaļa